Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

29. januar 2013*

»Politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager — rammeafgørelse 2002/584/RIA — den europæiske arrestordre og procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne — europæisk arrestordre udstedt med henblik på retsforfølgning — grunde til at afslå fuldbyrdelse«

I sag C-396/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Curtea de Apel Constanța (Rumænien) ved afgørelse af 18. maj 2011, indgået til Domstolen den 27. juli 2011, i sagen om fuldbyrdelse af de europæiske arrestordrer, der er udstedt mod

Ciprian Vasile Radu

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, vicepræsidenten, K. Lenaerts, afdelingsformændene A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, A. Rosas, M. Berger og E. Jarašiūnas samt dommerne E. Juhász, A. Ó Caoimh (refererende dommer), J.-C. Bonichot, A. Prechal og C.G. Fernlund,

generaladvokat: E. Sharpston

justitssekretær: fuldmægtig M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 10. juli 2012,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Ciprían Vasile Radu ved avocats C. Cojocaru og T. Chiuariu

— Ministerul Public, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța, ved E.C. Grecu

— den rumænske regering ved R.-M. Giurescu, A. Voicu og R. Radu, som befuldmægtigede

— den tjekkiske regering ved M. Smolek og J. Vláčil, som befuldmægtigede

— den tyske regering ved J. Kemper og T. Henze, som befuldmægtigede

— den litauiske regering ved R. Mackevičienė og A. Svinkūnaitė, som befuldmægtigede

— den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget

* Processprog: rumænsk.

— den polske regering ved M. Szpunar, som befuldmægtiget

— Det Forenede Kongeriges regering ved C. Murrel, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved L. Bouyon, W. Bogensberger og H. Krämer, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 18. oktober 2012,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (EFT L 190, s. 1), som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009 (EUT L 81, s. 24, herefter »rammeafgørelse 2002/584«), sammenholdt med dels artikel 6, 48 og 52 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), dels artikel 5 og 6 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950 (herefter »EMRK«).

2 Denne anmodning er fremsat inden for rammerne af en sag om fuldbyrdelse i Rumænien af fire europæiske arrestordrer, der er udstedt af de tyske myndigheder mod den rumænske statsborger Ciprian Vasile Radu med henblik på strafforfølgning i sager om røveri.

Retsforskrifter

EU-retten

3 1., 5.- 8., 10., 12. og 13. betragtning til rammeafgørelse 2002/584 er affattet således:

»(1) Ifølge konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tammerfors den 15. og 16. oktober 1999, særlig punkt 35, bør den formelle udleveringsprocedure afskaffes mellem medlemsstaterne for personer, der forsøger at unddrage sig straffuldbyrdelse efter at være blevet endeligt domfældt, og der bør indføres hurtigere procedurer for udlevering af personer, som mistænkes for lovovertrædelser.

[...]

(5) Den Europæiske Unions erklærede mål at blive et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed har skabt et ønske om at afskaffe udlevering mellem medlemsstaterne og indføre en ordning for overgivelse mellem judicielle myndigheder. Endvidere vil indførelsen af en ny forenklet ordning for overgivelse af dømte eller mistænkte personer med henblik på straffuldbyrdelse eller retsforfølgning gøre det muligt at mindske den kompleksitet og den risiko for forsinkelser, der er en følge af de nuværende udleveringsprocedurer. De traditionelle samarbejdsrelationer, som hidtil har bestået mellem medlemsstaterne, bør erstattes med en ordning med fri bevægelighed for afgørelser på det strafferetlige område, både afgørelser før domsafsigelsen og endelige afgørelser, i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

(6) Den europæiske arrestordre, som denne rammeafgørelse omhandler, er den første udmøntning på det strafferetlige område af princippet om gensidig anerkendelse, som Det Europæiske Råd har udråbt til en »hjørnesten« i det retlige samarbejde.

(7) Da målet at erstatte det multilaterale udleveringssystem, der bygger på den europæiske udleveringskonvention af 13. december 1957, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, hvis de handler enkeltvis, og derfor bedre kan gennemføres på EU-plan, kan Rådet træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. artikel 2 [EU] og artikel 5 [EF] […]

(8) Afgørelser om fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre skal underkastes tilstrækkelig kontrol, hvilket betyder, at en judiciel myndighed i den medlemsstat, hvor den eftersøgte er blevet anholdt, skal træffe afgørelse om den pågældendes overgivelse.

[...]

(10) Ordningen med den europæiske arrestordre er baseret på en høj grad af tillid mellem medlemsstaterne. Anvendelsen af den kan kun suspenderes i tilfælde af, at en medlemsstat groft og vedvarende overtræder de principper, der er fastlagt i artikel 6, stk. 1 [EU], hvilket skal fastslås af Rådet i henhold til samme traktats artikel 7, stk. 1, med de følger, der er fastsat i stk. 2 i samme artikel.

[...]

(12) Denne rammeafgørelse respekterer de grundlæggende rettigheder og principper, som er anerkendt i artikel 6 [EU], og som afspejles i [chartret], navnlig kapitel VI. Intet i denne rammeafgørelse kan fortolkes som et forbud mod at nægte at overgive en person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, hvis der er objektive grunde til at formode, at den europæiske arrestordre er udstedt med det formål at retsforfølge eller straffe en person på grund af den pågældendes køn, race, religion, etniske baggrund, nationalitet, sprog, politiske overbevisning eller seksuelle orientering, eller at den pågældendes situation kan blive skadet af en af disse grunde.

Denne rammeafgørelse er ikke til hinder for, at medlemsstaterne anvender deres egne forfatningsmæssige regler om retten til en retfærdig rettergang, foreningsfrihed, pressefrihed og ytringsfrihed i andre medier.

(13) Personer må ikke overføres, udsendes eller udleveres til en stat, hvor der er alvorlig risiko for, at de vil blive udsat for dødsstraf, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.«

4 Denne rammeafgørelses artikel 1, der definerer den europæiske arrestordre og pligten til at fuldbyrde den, har følgende ordlyd:

»1. Den europæiske arrestordre er en retsafgørelse truffet af en medlemsstat med det formål, at en anden medlemsstat anholder og overgiver en eftersøgt person med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

2. Medlemsstaterne fuldbyrder enhver europæisk arrestordre på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne rammeafgørelse.

3. Denne rammeafgørelse indebærer ikke nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i […] artikel 6 [EU].«

5 I nævnte rammeafgørelses artikel 3 med overskriften »Obligatoriske grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre« bestemmes:

»Den judicielle myndighed i den fuldbyrdende medlemsstat (i det følgende benævnt »den fuldbyrdende judicielle myndighed«) afslår at fuldbyrde en europæisk arrestordre i følgende tilfælde:

[...]

2) hvis det af de oplysninger, den fuldbyrdende judicielle myndighed er i besiddelse af, fremgår, at den eftersøgte person er blevet endeligt dømt for de samme handlinger af en anden medlemsstat, på betingelse af at sanktionen i tilfælde af domfældelse er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter domslandets lovgivning

[...]«

6 Af samme rammeafgørelses artikel 4 med overskriften »Fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre« følger:

»Den fuldbyrdende judicielle myndighed kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre:

[...]

2) hvis den person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, allerede retsforfølges i den fuldbyrdende medlemsstat for det samme forhold som det, der ligger til grund for den europæiske arrestordre

[...]

5) hvis det af de oplysninger, den fuldbyrdende judicielle myndighed er i besiddelse af, fremgår, at den eftersøgte person er blevet endeligt dømt for de samme forhold af et tredjeland, på betingelse af at sanktionen i tilfælde af domfældelse er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter domslandets lovgivning

[...]«.

7 Artikel 4a i rammeafgørelse 2002/584 med overskriften »Afgørelser afsagt under og efter en retssag, hvor den pågældende ikke selv var til stede« gør det på visse betingelser muligt for den fuldbyrdende judicielle myndighed at nægte at fuldbyrde en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en straf, hvis den pågældende ikke selv var til stede under den retssag, der førte til afgørelsen.

8 Rammeafgørelsens artikel 5 omhandler garantier, som den udstedende medlemsstat skal give i særlige tilfælde.

9 Nævnte rammeafgørelses artikel 8 vedrører den europæiske arrestordres indhold og form. Ifølge denne bestemmelses stk. 1, litra d)-f), skal den indeholde følgende oplysninger:

»d) lovovertrædelsens karakter og retlige beskrivelse, navnlig i relation til artikel 2

e) en beskrivelse af, under hvilke omstændigheder lovovertrædelsen er begået, herunder tidspunkt, sted og omfang af den eftersøgtes deltagelse heri

f) den idømte straf, hvis der er tale om en endelig dom, eller den strafferamme, der er fastsat for den pågældende lovovertrædelse i loven i den udstedende medlemsstat«.

10 I artikel 11, stk. 1, i samme rammeafgørelse med overskriften »Den eftersøgtes rettigheder« fastsættes:

»Når en eftersøgt anholdes, informerer den kompetente fuldbyrdende judicielle myndighed i overensstemmelse med sin nationale lovgivning den pågældende om den europæiske arrestordre og om dens indhold samt om muligheden for at give samtykke til at blive overgivet til den udstedende judicielle myndighed.«

11 I artikel 13, stk. 1 og 2, i rammeafgørelse 2002/584 med overskriften »Samtykke til overgivelse« bestemmes:

»1. Hvis den anholdte person oplyser, at han giver sit samtykke til overgivelse, afgives dette samtykke og i givet fald det udtrykkelige afkald på anvendelse af specialitetsreglen, jf. artikel 27, stk. 2, til den fuldbyrdende judicielle myndighed i overensstemmelse med den fuldbyrdende medlemsstats nationale lovgivning.

2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at samtykket og i givet fald afkaldet som omhandlet i stk. 1 indhentes på en sådan måde, at det fremgår, at den pågældende frivilligt har afgivet dem med fuldt kendskab til følgerne heraf. Med henblik herpå har den anholdte ret til juridisk bistand.

[…]«

12 Under overskriften »Afhøring af den eftersøgte person« fastsættes det i rammeafgørelsens artikel 14, at hvis den anholdte ikke giver sit samtykke til overgivelse som omhandlet i artikel 13, har han ret til at blive afhørt af den fuldbyrdende judicielle myndighed i overensstemmelse med den fuldbyrdende medlemsstats lovgivning.

13 I artikel 15, stk. 2 og 3, i rammeafgørelse 2002/584 præciseres:

»2. Hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed finder, at de oplysninger, den udstedende medlemsstat har fremsendt, ikke er tilstrækkelige til, at den kan træffe afgørelse om overgivelsen, anmoder den om straks at få de nødvendige supplerende oplysninger, navnlig i forbindelse med artikel 3-5 og 8, og kan fastsætte en tidsfrist for fremsendelsen af disse oplysninger under hensyn til nødvendigheden af at overholde fristerne i artikel 17.

3. Den udstedende judicielle myndighed kan til enhver tid fremsende supplerende nyttige oplysninger til den fuldbyrdende judicielle myndighed.«

14 Samme rammeafgørelses artikel 19, stk. 1 og 2, med overskriften »Afhøring af personen i forbindelse med afgørelsen« bestemmer:

»1. Den eftersøgte afhøres af en judiciel myndighed bistået af enhver anden person, der er udpeget i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor den udstedende myndighed er hjemmehørende.

2. Den eftersøgte afhøres i overensstemmelse med lovgivningen i den fuldbyrdende medlemsstat og på de betingelser, der er aftalt mellem den udstedende judicielle myndighed og den fuldbyrdende judicielle myndighed«.

Rumænsk ret

15 Afsnit III i Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, *Monitorul Oficial al României*, del I, nr. 377 af 31. maj 2011 (den rumænske lov om internationalt retligt samarbejde i straffesager) (herefter »lov nr. 302/2004«) har overskriften »Bestemmelser om

samarbejdet med Den Europæiske Unions medlemsstater i medfør af […] rammeafgørelsen […]«. Sidstnævnte indeholder denne lovs kapitel III med overskriften »De rumænske myndigheders fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre«, og det omfatter følgende bestemmelse:

»Artikel 98 –

Grunde til at afslå fuldbyrdelse

(2) Den rumænske fuldbyrdende judicielle myndighed kan afslå at fuldbyrde den europæiske arrestordre i følgende tilfælde:

[...]

b) når der i forhold til den person, der er omfattet af den europæiske arrestordre, verserer en straffesag i Rumænien vedrørende de samme forhold, som er genstand for den europæiske arrestordre.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

16 Den 25. maj 2009 og den 3. juni 2009 fik Curtea de Apel Constanța (appelretten i Constanța, Rumænien) som fuldbyrdende judicielle myndighed forelagt begæringer fremsat af de tyske retter vedrørende overgivelse af Ciprian Vasile Radu, som var eftersøgt i henhold til fire europæiske arrestordrer udstedt af anklagemyndighederne i Münster, Coburg, Bielefeld og Verden (Tyskland), henholdsvis den 14. marts 2007, den 16. marts 2007, den 8. august 2007 og den 26. februar 2008, med henblik på strafforfølgning for lovovertrædelsen røveri som omhandlet i den rumænske straffelovs artikel 211. Ciprian Vasile Radu gav ikke samtykke til overgivelse.

17 Ved afgørelse af 5. juni 2009 bestemte Curtea de Apel Constanța, at tre af de europæiske arrestordrer skulle fuldbyrdes, nærmere bestemt dem, der var udstedt af anklagemyndighederne i Münster, Coburg og Verden. Derimod afslog den forelæggende ret i henhold til artikel 98, stk. 2, litra b), i lov nr. 302/2004 fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre, der var udstedt den 8. august 2007 af anklagemyndigheden i Bielefeld, med den begrundelse, at der allerede var iværksat strafferetlig forfølgelse af Ciprian Vasile Radu i Rumænien ved Tribunalul Bačau for det samme forhold, som ordren var baseret på. Den udsatte således overgivelsen af Ciprian Vasile Radu, indtil pådømmelsen af denne sag ved de rumænske retter var afsluttet, samtidig med at den opretholdt varetægtsfængslingen af Ciprian Vasile Radu i 30 dage.

18 Ved dom af 18. juni 2009 ophævede Înalta Curte de Casație și Justiție a României (Rumæniens kassationsdomstol) denne afgørelse og hjemviste sagen til Curtea de Apel de Constanța. Den bestemte bl.a., at Ciprian Vasile Radu skulle løslades, da han er underlagt en forebyggende foranstaltning med begrænset ret til bevægelse, nemlig et forbud mod at forlade sin bopælskommune (Bacău kommune) uden tilladelse fra retten, og han er endeligt blevet pålagt en række forpligtelser.

19 I retsmødet den 22. februar 2011 ved Curtea de Apel de Constanța fremsatte Ciprian Vasile Radu indsigelse mod fuldbyrdelsen af de europæiske arrestordrer, der var udstedt mod ham. Han gjorde i denne forbindelse for det første gældende, at på tidspunktet for vedtagelsen af rammeafgørelse 2002/584 var hverken de grundlæggende rettigheder, som er fastsat i EMRK, eller dem, der fremgår af charteret, blevet særskilt indarbejdet i traktaterne om oprettelse af Den Europæiske Union. I henhold til artikel 6 TEU er bestemmelserne i såvel chartret som EMRK således blevet bestemmelser i den primære EU-ret, og rammeafgørelse 2002/584 bør dermed fortolkes og anvendes i overensstemmelse med chartret og EMRK. Dernæst understregede Ciprian Vasile Radu, at rammeafgørelsen ikke er blevet anvendt på en sammenhængende måde af medlemsstaterne. Navnlig er den tyske lovgivning, der har gennemført nævnte rammeafgørelse, blevet erklæret forfatningsstridig og ugyldig af

Bundesverfassungsgericht (den tyske forfatningsdomstol) i dens dom af 18. juli 2005, indtil der vedtages en ny lov. Fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre er således underlagt et gensidighedskrav. Endelig har Ciprian Vasile Radu anført, at de judicielle myndigheder i fuldbyrdelsesmedlemsstaten burde efterprøve, om de grundlæggende rettigheder, der garanteres i chartret og EMRK, respekteres i udstedelsesmedlemsstaten. Såfremt dette ikke er tilfældet, er disse myndigheder berettiget til at afslå fuldbyrdelsen af den pågældende europæiske arrestordre, selv om denne grund til afslag på fuldbyrdelse ikke udtrykkeligt er fastsat i rammeafgørelse 2002/584.

20 På denne baggrund har Curtea de Apel Constanța besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er bestemmelserne i [EMRK's] artikel 5, stk. 1, […] og [chartrets] artikel 6, sammenholdt med [dettes] artikel 48 og 52, […] også under hensyn til nævnte [EMRK's] artikel 5, stk. 3 og 4, og artikel 6, stk. 2 og 3, […] primær [EU-]ret, der er indeholdt i oprettelsestraktaterne?

2) Udgør den kompetente statslige retsmyndigheds handling til gennemførelse af en europæisk arrestordre, der består i frihedsberøvelse og tvangsovergivelse uden samtykke fra den person, over for hvem den europæiske arrestordre er udstedt (den person, der er begæret anholdt og overgivet), et indgreb fra den stat, der udfører arrestordren, i retten til individuel frihed for den person, der er begæret anholdt og udleveret, som er omfattet af Unionens retsforskrifter i medfør af artikel l6 TEU, sammenholdt med bestemmelserne i [EMRK's] artikel 5, stk. 1, […] og [chartrets] artikel 6, sammenholdt med [dettes] artikel 48 og 52, også under hensyn til [EMRK's] artikel 5, stk. 3 og 4, og artikel 6, stk. 2 og 3, […]?

3) Skal indgrebet fra den stat, der fuldbyrder den europæiske arrestordre, i de rettigheder og garantier, der er fastsat i [EMRK's] artikel 5, stk. 1, […] og [chartrets] artikel 6, sammenholdt med [dettes] artikel 48 og 52, […] også under hensyn til [EMRK's] artikel 5, stk. 3 og 4, og artikel 6, stk. 2 og 3, […] opfylde betingelsen om nødvendighed i et demokratisk samfund og betingelsen om proportionalitet i relation til det konkret forfulgte formål?

4) Kan den kompetente statslige retsmyndighed til fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre afvise udleveringsanmodningen uden at tilsidesætte de forpligtelser, der følger af oprettelsestraktaterne og andre bestemmelser i fællesskabsretten, som følge af, at de kumulative betingelser i henhold til [EMRK's] artikel 5, stk. 1, […] og [chartrets] artikel 6, sammenholdt med [dettes] artikel 48 og 52, […], også under hensyn til [EMRK's] artikel 5, stk. 3 og 4, og artikel 6, stk. 2 og 3, […] ikke er kumulativt opfyldt?

5) Kan den kompetente statslige retsmyndighed til fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre afvise udleveringsanmodningen uden at tilsidesætte de forpligtelser, der følger af oprettelsestraktaterne og andre bestemmelser i [EU-]retten, som følge af at den medlemsstat, der har udstedt den europæiske arrestordre, ikke har gennemført eller mangelfuldt gennemført (idet gensidighedsbetingelsen ikke overholdes) [rammeafgørelse 2002/584]?

6) Er den omhandlede medlemsstats, dvs. Rumæniens, nationale ret, særligt afsnit III i lov nr. 302/2004, i strid med [EMRK's] artikel 5, stk. 1, […] og [chartrets] artikel 6, sammenholdt med [dettes] artikel 48 og 52, […], også under hensyn til [EMRK's] artikel 5, stk. 3 og 4, og artikel 6, stk. 2 og 3, […], som artikel 6 EU henviser til, og er [rammeafgørelse 2002/584] gennemført korrekt i disse nationale bestemmelser?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

21 Den rumænske og den østrigske regering samt Kommissionen har gjort gældende, at anmodningen om præjudiciel afgørelse bør afvises, eftersom forelæggelsesafgørelsen ikke angiver grundene til, at fortolkningen af de bestemmelser i EU-retten og chartret, der er anført i de forelagte spørgsmål, er nødvendig for sagens afgørelse. Disse spørgsmål har således en abstrakt karakter, der har til formål at opnå en teoretisk fortolkning af EU-retten. Disse procesdeltagere, på dette punkt sammen med den tyske regering, er af den opfattelse, at forelæggelsesafgørelsen hverken gør det muligt at udlede, hvad der tilskynder den forelæggende ret til at overveje at afslå at fuldbyrde de omtvistede europæiske arrestordrer på grund af en tilsidesættelse af den berørtes grundlæggende rettigheder, eller i hvilket omfang fuldbyrdelsen af disse arrestordrer ville bringe disse rettigheder i fare.

22 Det bemærkes, at der ifølge fast retspraksis er formodning for, at de spørgsmål om EU-rettens fortolkning, som den nationale ret har forelagt på baggrund af de retlige og faktiske omstændigheder, som den har ansvaret for at fastlægge – og hvis rigtighed det ikke tilkommer Domstolen at efterprøve – er relevante. Domstolen kan kun afvise en anmodning fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en saglig korrekt besvarelse af de forelagte spørgsmål (dom af 22.6.2010, forenede sager C-188/10 og C-189/10, Melki og Abdeli, Sml. I, s. 5667, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).

23 I det foreliggende tilfælde ønsker den forelæggende ret med sine fire første og sit sjette spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om den har ret til at undersøge, om udstedelsen af en europæisk arrestordre er i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder med henblik på i givet fald at afslå fuldbyrdelsen heraf, selv om en sådan grund til afslag på fuldbyrdelse ikke er fastsat hverken i rammeafgørelse 2002/584 eller i den nationale lovgivning, som har gennemført denne. Med sit femte spørgsmål ønsker den oplyst, om et sådant afslag er muligt, såfremt denne rammeafgørelse ikke er blevet gennemført i udstedelsesmedlemsstaten.

24 Det bemærkes indledningsvis, at dette femte spørgsmål er hypotetisk. Selve udstedelsen af de omtvistede europæiske arrestordrer er således tilstrækkelig til at godtgøre, at rammeafgørelse 2002/584, således som den tyske regering bekræftede under retsmødet, var blevet gennemført af Forbundsrepublikken Tyskland på tidspunktet for udstedelsen af disse arrestordrer. Dette spørgsmål kan således ikke antages til realitetsbehandling.

25 Hvad angår de øvrige spørgsmål må det konstateres, at de bl.a. vedrører fortolkningen af rammeafgørelse 2002/584 og af visse bestemmelser i chartret i en reel tvist om fuldbyrdelse af flere europæiske arrestordrer udstedt af de tyske myndigheder med henblik på strafforfølgning af Ciprian Vasile Radu.

26 Hvad desuden angår den påståede tilsidesættelse af Ciprian Vasile Radus grundlæggende rettigheder viser det sig inden for rammerne af straffesagen i hovedsagen, at han for at modsætte sig overgivelse har anført, at bestemmelserne i rammeafgørelse 2002/584 forhindrer de rumænske fuldbyrdende myndigheder i at efterprøve, om retten til en retfærdig rettergang, uskyldsformodningen og retten til frihed, som han har i henhold til chartret og EMRK, er overholdt, når de omtvistede europæiske arrestordrer er blevet udstedt, uden at han hverken er blevet indkaldt eller har haft mulighed for at antage en advokat eller at fremføre sit forsvar. Ciprian Vasile Radu har stort set gentaget disse samme påstande under retsmødet ved Domstolen inden for rammerne af den foreliggende procedure.

27 Under disse omstændigheder bør det lægges til grund, at de fire første spørgsmål og det sjette spørgsmål kan antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

28 Som det fremgår af denne doms præmis 16, vedrører anmodningen om præjudiciel afgørelse fuldbyrdelsen af europæiske arrestordrer, der er udstedt med henblik på, ikke fuldbyrdelse af en frihedsstraf, men strafforfølgning.

29 Ifølge de oplysninger, der er fremlagt for Domstolen, som anført i denne doms præmis 26, fremgår det, at den eftersøgte person, Ciprian Vasile Radu, i tvisten i hovedsagen med henblik på at modsætte sig overgivelse har gjort gældende, at de omtvistede europæiske arrestordrer var blevet udstedt, uden at han var blevet afhørt, før de udstedende judicielle myndigheder havde udstedt disse arrestordrer, hvilket er en tilsidesættelse af chartrets artikel 47 og 48 og af EMRK's artikel 6.

30 Den forelæggende ret henviser ganske vist også i sine spørgsmål til chartrets artikel 6 og EMRK's artikel 5. Forelæggelsesafgørelsen indeholder imidlertid ingen forklaring herpå. Det fremgår højst af bilagene til forelæggelsesafgørelsen, at Ciprian Vasile Radu ved den forelæggende ret har gjort gældende, at sidstnævnte skulle afslå at fuldbyrde de europæiske arrestordrer, »hvorved han var blevet frihedsberøvet«, eftersom de var blevet udstedt i strid med hans ret til forsvar. Denne del af Ciprian Vasile Radus argumentation vedrørende den påståede tilsidesættelse af chartrets artikel 6 og EMRK's artikel 5 i udstedelsesmedlemsstaten falder sammen med hans argumentation vedrørende tilsidesættelsen af hans ret til forsvar i denne medlemsstat.

31 Det må således lægges til grund, at den forelæggende ret med sine fire første spørgsmål og sit sjette spørgsmål, der behandles samlet, nærmere bestemt ønsker oplyst, om rammeafgørelse 2002/584, sammenholdt med chartrets artikel 47 og 48 og med EMRK's artikel 6, skal fortolkes således, at de udstedende judicielle myndigheder kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre udstedt med henblik på strafforfølgning med den begrundelse, at de udstedende judicielle myndigheder ikke har afhørt den eftersøgte person før udstedelsen af denne arrestordre.

32 I denne forbindelse må det indledningsvis fastslås, at retten til at blive afhørt, som sikret ved EMRK's artikel 6 og nævnt af den forelæggende ret i dens spørgsmål, nu er knæsat i chartrets artikel 47 og 48. Man skal derfor henholde sig til disse bestemmelser i chartret (jf. i denne retning dom af 6.11.2012, sag C-199/11, Otis m.fl., præmis 46 og 47 og den deri nævnte retspraksis).

33 Det bemærkes desuden, at rammeafgørelse 2002/584 – således som det navnlig fremgår af dens artikel 1, stk. 1 og 2, og af dens femte og syvende betragtning – har til formål at erstatte det multilaterale udleveringssystem mellem medlemsstaterne med en ordning for overgivelse mellem judicielle myndigheder af dømte eller mistænkte personer med henblik på straffuldbyrdelse eller retsforfølgning, og at denne ordning er baseret på princippet om gensidig anerkendelse (jf. dom af 5.9.2012, sag C-42/11, Lopes Da Silva Jorge, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis).

34 Rammeafgørelse 2002/584 tilsigter således med indførelsen af en ny forenklet og mere effektiv ordning for overgivelse af personer, der er dømt eller mistænkt for overtrædelse af straffeloven, at fremme og fremskynde det retslige samarbejde med henblik på at bidrage til at gennemføre Unionens erklærede mål at blive et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed på grundlag af den høje grad af tillid, der skal være mellem medlemsstaterne (jf. i denne retning dom af 28.6.2012, sag C-192/12 PPU, West, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).

35 I medfør af artikel 1, stk. 2, i rammeafgørelse 2002/584 har medlemsstaterne i princippet pligt til at fuldbyrde enhver europæisk arrestordre.

36 Som Domstolen allerede har fastslået, kan medlemsstaterne i henhold til bestemmelserne i rammeafgørelse 2002/584 således kun afslå at fuldbyrde en sådan ordre i de tilfælde af ikke-obligatorisk fuldbyrdelse, der er opregnet i dennes artikel 3, samt i de tilfælde med fakultativ fuldbyrdelse, som er opregnet i dennes artikel 4 og 4a (jf. i denne retning dom af 1.12.2008, sag C-388/08 PPU, Leymann og Pustovarov, Sml. I, s. 8983, præmis 51, og af 16.11.2010, sag C-261/09, Mantello, Sml. I, s. 11477, præmis 37). Den fuldbyrdende judicielle myndighed kan desuden underkaste fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre de betingelser, der er fastsat i nævnte rammeafgørelses artikel 5.

37 I henhold til artikel 4a i rammeafgørelse 2002/584 kan tilsidesættelse af retten til forsvar under den retssag, der førte til en fejlagtig idømmelse af straf, på visse betingelser udgøre en grund til at afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf.

38 Derimod er den omstændighed, at den europæiske arrestordre er udstedt med henblik på strafforfølgning, uden at den eftersøgte person er blevet afhørt af de fuldbyrdende judicielle myndigheder, ikke én af de grunde til at afslå at fuldbyrde en sådan ordre, der er fastsat i bestemmelserne i rammeafgørelse 2002/584.

39 I modsætning til, hvad Ciprian Vasile Radu har anført, kræver overholdelsen af chartrets artikel 47 og 48 ikke, at en judiciel myndighed i en medlemsstat kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på strafforfølgning med den begrundelse, at den eftersøgte person ikke har været afhørt af de udstedende judicielle myndigheder før udstedelsen af denne arrestordre.

40 Det må fastslås, at en pligt for de udstedende judicielle myndigheder til at afhøre den eftersøgte person før udstedelsen af en sådan europæisk arrestordre uundgåeligt ville modarbejde selve den i rammeafgørelse 2002/584 fastsatte overgivelsesordning og dermed virkeliggørelsen af området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, eftersom en sådan arrestordre bør have en vis overraskelseseffekt, bl.a. for at undgå, at den pågældende flygter.

41 EU-lovgiver har under alle omstændigheder sikret, at retten til at blive afhørt i fuldbyrdelsesmedlemsstaten overholdes, uden at effektiviteten af ordningen med den europæiske arrestordre bringes i fare.

42 Det fremgår således af artikel 8 og 15 i rammeafgørelse 2002/584, at den fuldbyrdende judicielle myndighed bør udøve en vis kontrol med den europæiske arrestordre, før den træffer afgørelse om overgivelse af den eftersøgte person med henblik på retsforfølgning. Denne rammeafgørelses artikel 13 bestemmer desuden, at den eftersøgte har ret til juridisk bistand, når den pågældende giver sit samtykke til overgivelse og i givet fald giver afkald på specialitetsreglen. I henhold til artikel 14 og 19 i rammeafgørelse 2002/584 har den eftersøgte person, når den pågældende ikke giver sit samtykke til overgivelse, og vedkommende er genstand for en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på strafforfølgning, endvidere ret til at blive afhørt af den fuldbyrdende judicielle myndighed på de betingelser, der er aftalt med den udstedende judicielle myndighed.

43 Henset til det ovenstående skal de fire første spørgsmål og det sjette spørgsmål besvares med, at rammeafgørelse 2002/584 skal fortolkes således, at de udstedende judicielle myndigheder ikke kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre udstedt med henblik på strafforfølgning med den begrundelse, at den eftersøgte person ikke er blevet afhørt i udstedelsesmedlemsstaten før udstedelsen af denne arrestordre.

Sagens omkostninger

44 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009, skal fortolkes således, at de udstedende judicielle myndigheder ikke kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre udstedt med henblik på strafforfølgning med den begrundelse, at den eftersøgte person ikke er blevet afhørt i udstedelsesmedlemsstaten før udstedelsen af denne arrestordre.

Underskrifter